

Matematik Dünyası'ndan

md@math.bilgi.edu.tr

Genç bir matematikçiyim. Benden daha büyük, çok daha deneyimli ve bana kalırsa dâhi düzeyinde, çok saygı duyduğum biriyle matematik yapıyoruz. Bir kahvedeyiz. İyice yoğunlaşmışız. Bir ara arkadaşım yere 10 Amerikan kuruşu düşürdü. Bak-tım eğilip almıyor parayı, hem de hiç oralı değil, ben eğilip almak istedim.

– Boş ver, bırak, dedi, 10 kuruş için eğilmeyecek kadar param var!

Para yerde kaldı. Ama benim de tüm konsantrasyonum bozuldu. Aklım yerde kalan parada ve arkadaşımın yaptığı açıklamada...

Haklıydı. Ondan daha genç olan benim bile 10 kuruşa tenezzül etmeyecek kadar param vardı. Ama gene de bu bakış açısında yanlış bir şey olmalıydı, çok rahatsız olmuştum çünkü. Mantık kusursuzdu ve bu daha da rahatsız ediciydi. Matematik yaparken yanlışın nerde olduğunu bulmam kolay olmuyordu.

Aradan bir iki yıl gibi bir zaman geçti. Bir gün ben de yere para düşürdüm. Hem de gene bir kahvede, gene matematik düşünürken, gene küçük bir para, 1 kuruş bile olabilir. Arkadaşımın davranışı ve sözleri aklıma geldi ve eğilip parayı almadım. Nitekim bana her eğilip kalktığımda 1 kuruş değil 100 kuruş verseler ve bu yolla zengin olacağımı bilsem bile eğilip kalkmam... Hayatta başka emellerim var benim! Ama dayanmak mümkün mü? Sanki o madeni para ruha bürünmüş benimle konuşuyor... Yere düşen 1 kuruşla savaşıyorum... Hiç cimri değilim; hatta para konusunda savur-gan bile sayılabiliyorum. On dakika kadar dayanabildim ancak. Sonunda teslim oldum. Mantığa söve saya eğilip parayı yerden aldım.

Olan biten hakkında uzun uzadıya düşündüm. Arkadaşımın mantığı kusursuzdu ama ben neden bu kadar rahatsız olmuştum ve neden bunca çabaya karşın aynı davranışı gösteremiyordum? Buldum galiba en sonunda: Bu davranış ve düşünme biçiminde bir şımarıklık vardı. Çirkinde en azından.

Aradan yıllar geçti... Fransa'dayım. Üniversitenin restoranına gidiyorum ama geç kalmışım. Görevliler temizliğe başlamışlar bile. Yere bir iki ekmek düşmüş. Hani şu bir kişiye yetecek kadar, avuca sığacak büyüklükte olan yuvarlak ekmeklerden. Hiç dokunulmamış tapataze ekmekler... Görevli bir kadın süpürgesini yerde gezdirdikçe ekmekler havada savruluyorlar, patır patır yuvarlanarak karşı duvara toslayıp geri dönüyorlar... Bir daha, bir daha... Acımasız süpürge darbeleri ekmekleri nihayet köşeye sıkıştırıyor; kaçacak yerleri kalmayınca önce faraşa ve sonra da doğrudan çöpe...

Eğilip o ekmeği alıp çöpe atmakla ya da çöpe koymakla (ben olsam yerim!) görevli kadının yaptığı gibi süpürmek arasında görev ve amaç açısından hiçbir fark yok. Hatta görevli kadının yöntemi zamandan tasarruf ettiği için daha doğru sanki. Ama bu davranışın emeğe saygısızlık olduğu kesin, ne de olsa ekmek emeğin simgesidir. Bu saygısızlık da güzel değil, hoş değil.

Doğruya yanlışla matematikle mantık karar verse de, iyiye kötüye, güzele çirkinle başka merci ve yetiler karar veriyor. Hayat sadece mantık ve matematikten ibaret değil. İnsan doğası çok daha karmaşık. Doğru yetmiyor. Doğruyla birlikte iyi ve güzel de gerekiyor.

alınması